

▶▶▶▶▶▶▶▶ Z ŻYCIA ◀◀◀◀◀◀◀◀ TOWARZYSTWA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOFIZYCZNEGO W LATACH 2013-2016

Informacje ogólne

Członkowie Towarzystwa

W latach 2013-2016 z grona członków odeszli na zawsze:

2013 – Stanisław Bac jr (O. Wrocławski), Marian Szczerbacki (O. Poznański), Zygmunt Wilczek (O. Lubelski), Zbigniew Dworak, Jacek Walczewski (O. Krakowski);

2014 – Wiesława Przedpełska, Marcin Schmidt (O. Warszawski);

2015 – Jerzy Cyberski (O. Bałtycki), Maria Ozga-Zielińska, Irena Morozowska, Teresa Tomaszewska (O. Warszawski);

2016 – Krzysztof Liniewicz (O. Lubelski), Kazimierz Marciniak (O. Pomorski), Dorota Olearczyk (O. Wrocławski), Barbara Obrębska-Starkel, Zofia Pietryga (O. Krakowski), Zdzisław Mikulski, Maria Baranowska (O. Warszawski), Krystyna Dykczyńska, Jan Ziomek (O. Łódzki), Jadwiga Koczorowska (O. Poznański).

W końcu okresu sprawozdawczego Towarzystwo liczyło 329 członków, w tym 13 **członków honorowych**:

dr hab. Stanisław Michnowski	– O. FWZ i PO
prof. dr hab. Maria Horawska	– O. Krakowski
prof. dr hab. Tadeusz Niedźwiedź	– O. Krakowski
prof. dr hab. Leszek Starkel	– O. Krakowski
prof. dr hab. Janina Trepieńska	– O. Krakowski
prof. dr hab. Wojciech Warakomski	– O. Lubelski
prof. dr hab. Gabriel Wójcik	– O. Pomorski
prof. dr hab. inż. Jerzy Jaworski	– O. Warszawski
dr Urszula Kossowska-Cezak	– O. Warszawski
prof. dr Janusz Paszyński	– O. Warszawski
prof. dr inż. Jan Zieliński	– O. Warszawski
prof. dr hab. Maria Dubicka	– O. Wrocławski
prof. dr hab. Jerzy Pyka	– O. Wrocławski

Zarząd Główny

W latach 2013-2016 Zarząd Główny działał w składzie wybranym na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w lutym 2013 r.: prezes – Alfred Dubicki, wiceprezesa – Danuta Limanówka, Rajmund Przybylak, sekretarz generalny – Jerzy Szkutnicki, skarbnik – Zbigniew Czechowski, członkowie prezydium – Bogusław Kaszewski, Urszula Kossowska-Cezak, członkowie Zarządu Głównego – Krystyna Bryś, Mirosław Miętus, Leszek Ośródka, Joanna Wibig.

Główna Komisja Rewizyjna: przewodnicząca – Magdalena Bogucka, członkowie – Krzysztof Fortuniak, Bronisław Głowicki, Eugeniusz Filipiuk, Piotr Ropuszyński.

Oddziały terenowe Towarzystwa

Bałtycki (z siedzibą w Gdyni) – przewodniczący Mirosław Miętus, Katowicki – Leszek Ośródka/Ewa Łupikasz, Krakowski – Danuta Limanówka, Lubelski – Eugeniusz Filipiuk/Krzysztof Bartoszek, Łódzki – Krzysztof Fortuniak/Joanna Wibig, Pomorski (z siedzibą w Toruniu) – Rajmund Przybylak, Poznański – Jerzy Jańczak/Jacek Leśny, Warszawski – Halina Lorenc, Wrocławski – Krystyna Bryś, Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej – Zbigniew Czechowski/Anna Odzimek.

Sekcja Meteorologii – przewodnicząca Joanna Wibig.

Sytuacja materialna PTGeof.

W latach 2013-2016 w dalszym ciągu podstawowym składnikiem naszego budżetu była dotacja z MNiSW, które „nie w całości” dofinansowuje konkretne zadania. Drugą bardzo ważną częścią budżetu są wpływy ze składek członkowskich, które w związku ze zmianą ich wysokości i zwiększeniem kwoty przekazywanej przez oddziały na rzecz Zarządu Głównego poprawiły nieco sytuację finansową. Niestety nadal nie udaje się stworzyć własnych przychodów z tytułu prac badawczych bądź ekspertyz. Cieszy natomiast wzrost liczby opłacanych składek członkowskich, zwłaszcza w oddziałach. Wyróżniły się pod tym względem oddziały Bałtycki, Lubelski, Pomorski, FWZiPO, Warszawski i Wrocławski.

Podstawowe formy działania

Podczas kadencji Zarządu Głównego 2013-2016 suma przychodów wyniosła 145 824 złote, w której dotacja z MNiSW wyniosła 81 300 zł, a składki członkowskie 44 639 zł i sprzedaż wydawnictw 10 085 zł. Koszty przewyższyły przychody, osiągając 152 009 zł. Wśród nich największy udział miały koszty Zarządu Głównego – 54 626 zł, publikowanie *Przeglądu Geofizycznego* – 46 755 zł, konferencje – 22 430 zł i koszty w oddziałach – 15 647 zł. Stan środków na dzień 31 XII 2016 wyniósł 38 517, z czego 15 890 w kasie Zarządu Głównego i 22 627 w oddziałach.

Zgodnie ze statutem realizowano następujące zadania:

- Wydawanie *Przeglądu Geofizycznego*; zmieniono sposób wydawania i dystrybucji, dokonano zmian w składzie komitetu redakcyjnego i Rady Redakcyjnej, rozpoczęto publikowanie w wersji internetowej; uzyskano ocenę 7 pkt w grupie B czasopism.

- Zorganizowano lub współorganizowano 6 konferencji naukowych, w tym 2 o charakterze międzynarodowym (Oddziały: Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej (1), Lubelski (1), Łódzki (2), Pomorski (1), Warszawski (1), oraz 111 seminariów naukowych o rozległej i różnicowanej problematyce.

- Publikacje, jako wynik konferencji, w większości o charakterze monograficznym lub w postaci artykułów w *Przeglądzie Geofizycznym*.

- Uczestnictwo członków Towarzystwa w konferencjach i seminariach krajowych i międzynarodowych w ramach pracy w macierzystych instytucjach.
- Popularyzacja wiedzy na spotkaniach z młodzieżą szkolną i akademicką.
- Udzielanie informacji środkom masowego przekazu i popularyzowanie wiedzy z zakresu objętego działalnością PTGeof.
- Współpraca z instytucjami badawczymi, dydaktycznymi, z administracją samorządową i rządową.
- Utworzenie i administrowanie strony internetowej PTGeof. i niektórych oddziałów.
- Opieka nad biblioteką PTGeof.

Organ Towarzystwa – kwartalnik *Przegląd Geofizyczny*

Istotnym działaniem upowszechniania nauki było usprawnienie techniki popularyzacji wiedzy z dziedziny szeroko rozumianej geofizyki. Starano się stworzyć szeroką platformę dostępu do wyników badań, aby mogli korzystać również ci, którzy nie mają *Przeglądu Geofizycznego* w wersji papierowej. W roku 2014 zaszły duże zmiany organizacyjne i personalne w Radzie Redakcyjnej i Komitecie Redakcyjnym. W Komitecie Redakcyjnym utworzono stanowisko zastępcy redaktora naczelnego i sekretarza naukowego. Na stanowiska te powołano Zbigniewa Czechowskiego i Urszulę Kossowską-Cezak, która pełni również funkcję redaktora językowego.

Do Rady Redakcyjnej powołano 5 uczonych z zagranicznych ośrodków naukowych. Zmiany te spełniają warunki nakładane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące punktacji czasopism. Są to: prof. Wojciech Grabowski (Colorado USA), dr Jacek Majorowicz (University of Alberta, Kanada), prof. Andrzej Kijko (University of Pretoria, Republika Południowej Afryki), prof. Witold F. Krajewski (University of Iowa, USA), prof. Kazimierz Adamowski (University of Ottawa – Kanada). W składzie Rady Redakcyjnej nadal pozostają prof. Jerzy Jaworski (IMGW, emeryt), dr hab. Mieczysław Ostojski (IMGW) i prof. Maciej Sadowski (IOŚ), a przewodniczącym jest prof. Marek Grad (UW).

Członkami Honorowymi Rady Redakcyjnej byli profesorowie: Czesław Druet, Krzysztof Haman, Zdzisław Mikulski, Janusz Paszyński i Roman Teisseyre.

Komitet Redakcyjny: Zdzisław Mikulski – honorowy redaktor naczelny, Ewa Bogdanowicz – redaktor naczelna, Zbigniew Czechowski – zastępca redaktora naczelnego, Urszula Kossowska-Cezak – sekretarz naukowy i redaktor językowy, Marek Grad, Janusz Borkowski i Janina Trepińska – redaktorzy działów, Michał Osowiec – sekretarz redakcji.

Przedsięwzięciem ważnym dla *Przeglądu Geofizycznego* było ustanowienie własnej strony internetowej PTGeof. (ptgeof.imgw.pl, a dla pracowników IMGW ptgeof.imgw.ad).

Na stronie internetowej PTGeof. w zakładce *Przegląd* opracowano i zamieszczono:

- formularz zgłoszenia artykułu do publikacji w *Przeglądzie Geofizycznym*;
- formularz cesji praw autorskich;
- nową wersję *Instrukcji dla autorów* dotyczącej zasad przygotowania tekstów artykułów.

Od roku 2015 *Przegląd Geofizyczny* jest wydawany integralnie w wersji internetowej, z utrzymaniem wersji tradycyjnej – papierowej na potrzeby wymiany z zagranicą, dla bibliotek krajowych oraz na życzenie niektórych autorów i czytelników. Wprowadzono również na stronę internetową zeszyty od 2008 roku. Stworzono możliwość publikacji w językach kongresowych. Dokonane zmiany personalne i wydawnicze przyniosły znacząco poprawę oceny punktowej. Obecnie *Przegląd Geofizyczny* ma 7 punktów w grupie B czasopism ocenianych przez MNiSW, ukazuje się regularnie i łatwo dociera do zainteresowanych. Wszystkie artykuły są recenzowane przez specjalistów z danej dziedziny wiedzy. Obecnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby członkowie PTGeof. publikowali dorobek w swoim czasopiśmie *Przegląd Geofizyczny*.

Konferencje, seminaria, publikacje

Jak wspomniano wcześniej, w okresie sprawozdawczym zorganizowano 6 konferencji, 111 seminariów, opublikowano z afiliacją PTGeof. 37 artykułów i monografi.

Konferencje:

– *Polska Narodowa Komisja Roku Polarnego 1932/1933: Wyprawa na Wyspę Niedźwiedzią* – Oddział FWZiPOZ;

– *Klimat i Bioklimat Miast* – Oddział Łódzki;

– *Klimat Miast* – Oddział Łódzki;

– *Polar Climate and Environmental Change in the Last Millenium* – Oddział Pomorski;

– *Klimat a społeczeństwo i gospodarka* – Oddział Warszawski;

– *Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych* – Oddział Lubelski.

Konferencje cieszyły się wielkim zainteresowaniem środowisk naukowych i społecznych.

Informacje szczegółowe

Działalność Zarządu Głównego i oddziałów

Zarząd Główny

Zarząd Główny pełnił następujące funkcje:

– koordynacja pracy Towarzystwa w celu realizacji postanowień Walnego Zgromadzenia,

– zabezpieczenie siedziby PTGeof.,

– zabezpieczenie środków finansowych,

– organizacja rocznych zebrań plenarnych i spotkań Prezydium ZG,

– opieka nad wydawaniem *Przeglądu Geofizycznego*, współpraca z Komitetem Redakcyjnym i Radą Redakcyjną,

– utworzenie strony internetowej PTGeof.,

– opracowanie wniosków o dotacje MNiSW,

– sprawozdania z realizacji programów dotowanych przez MNiSW,

– sprawozdania roczne i z okresu kadencji z działalności PTGeof,

– prowadzenie księgowości, rozliczanie podjętych przez oddziały programów dotowanych,

– prowadzenie sekretariatu i strony internetowej, opieka nad biblioteką,

– organizacja i współorganizacja konferencji i seminariów,

– uczestnictwo i referat w Kongresie Towarzystw Naukowych.

Oddziały PTGeof.

Wszystkie oddziały PTGeof. pod koniec 2016 r. zorganizowały walne zgromadzenia członków, wybrano nowe władze, komisje rewizyjne i delegatów na Walne Zgromadzenie Towarzystwa. W niektórych oddziałach nastąpiły zmiany personalne, które są zamieszczone w sprawozdaniach.

Oddział Bałtycki liczy 18 członków. Stan osobowy zmniejszył się o 8 osób. Przewodniczący oddziału M. Miętus jest członkiem Zarządu Głównego. Środowiska naukowe regionu nadmorskiego są reprezentowane w PTGeof. głównie przez pracowników naukowych Uniwersytetu Gdańskiego, Akademii Morskiej w Gdyni i Oddziału Morskiego IMGW-PIB.

W latach 2013-2016 zorganizowano 22 seminaria naukowe, głównie o tematyce oceanograficznej, hydrologicznej i geologicznej:

- Wybrane ekstremalne zjawiska meteorologiczne – obserwacje i prognozy (z okazji Światowego Dnia Meteorologii);
 - Torfowiska źródłiskowe w Polsce – uwarunkowania rozwoju i znaczenie dla rekonstrukcji paleośrodowiskowych (Radosław Dobrowolski, UMCS Lublin),
 - Ocean czy atmosfera: co rządzi klimatem w rejonie północnego Atlantyku? (Jacek Piśkoźub, Instytut Oceanologii PAN),
 - Fraktalny wymiar rzeczywistości – badania sieci rzecznej (Joanna Fac-Beneda, UG),
 - Zastosowanie narzędzi sztucznej inteligencji w klasyfikacji pól geofizycznych na przykładzie ciśnienia atmosferycznego w regionie atlantycko-europejskim (Michał Marosz, UG),
 - Zmienność temperatury powietrza i opadów atmosferycznych w północno-zachodniej Polsce (Małgorzata Kirchenstein, Pomorska Akademia Pedagogiczna, Słupsk),
 - Rekonstrukcja zmian paleocyrkulacji wód powierzchniowych rejonu Grzbietu Reykjanes (północny Atlantyk) w świetle badań diatomologicznych (Małgorzata Witak, Zakład Geologii Morza, UG),
 - Zastosowanie numerycznego modelowania do oceny zasobów energetycznych wiatru na Wybrzeżu (Bartosz Czerniecki, IMGW-PIB Warszawa),
 - Numeryczne prognozowanie pogody – problemy i wyzwania (Michał Ziemiański, IMGW-PIB, Warszawa),
 - Światowy Dzień Meteorologii 2014 – Pogoda i klimat: mobilizujemy młodzież. Jaką lekcję powinniśmy wyciągnąć z obserwacji pogody? (Mirosław Miętus, UG),
 - Czyste powietrze to dobre życie (Krystyna Szymańska, Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej),
 - Złodzenie Zatoki Gdańskiej: wczoraj, dziś, jutro (Marzenna Szto Bryn, IMGW-PIB, Gdynia),
 - Zmiany stosunków wodnych w Słowińskim Parku Narodowym i ich wpływ na kształtowanie wybranych siedlisk hydrogenicznych (Izabella Chłost, UG),
 - Osady tsunami – klucz do przewidzenia przyszłych katastrof? (Witold Szczuciński, Instytut Geologii UAM),
 - Podwodne obrzeża kontynentów – zadania i działalność Komisji Granic Szelfu Kontynentalnego (ONZ) (Szymon Uścińowicz, PIG-PIB),
 - Pogodowe rewelacje z minionych epok, czyli co może wnieść treść dawnych kronik do rekonstrukcji klimatu – przykład osiemnastowiecznego Gdańska (Janusz Filipiak, UG),
 - Mauretania – życie w sercu Sahary (Tadeusz Palmowski, UG),
 - Światowy Dzień Meteorologii 2015 – Climate Knowledge for Climate Action (Ewa Jakusik, IMGW-PIB Warszawa),
 - Skarby na dnie jezior, czyli o poszukiwaniach osadów laminowanych i ich przydatności do rekonstrukcji zmian klimatu (Wojciech Tyłmann, UG),
 - Powrót do polihalitu. Perspektywy wykorzystania – problemy i wyzwania (Jerzy Nagler, Polskie Towarzystwo Nauk o Ziemi),
 - Maroko okiem geologa (Wojciech Staszek, UG),
 - An attempt to deconstruct the observed climate trends in the Baltic Sea and Mediterranean Sea Basins oraz Data fr om Signal Stations along the German Coastline (Hans von Storch, Institute for Coastal Research, Helmholtz Centrum, Geesthacht, Niemcy).
- Zorganizowano ponadto 2 debaty publiczne:
- Współczesna zmiana klimatu w świetle najnowszych badań naukowych. Jakie skutki dla Polski niesie ze sobą globalne ocieplenie?
 - Współczesna zmiana klimatu w świetle najnowszego raportu WGI IPCC. Możliwe konsekwencje w basenie Morza Bałtyckiego.
- Spotkania naukowe PTGeof. były organizowane wspólnie z Gdańskim Towarzystwem Naukowym, Polskim Towarzystwem Geograficznym, Sekcją Fizyki Morza Komitetu Badań Morza PAN, Polskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk o Ziemi. Wzrosło zainteresowanie wspólnie organizowanymi seminariami.

Nawiązano współpracę z popularnonaukowym portalem nauka o klimacie.pl i podjęto zadanie przetłumaczenia V Raportu IPCC na język polski. Zrealizowano projekt: *Zagrożenia obszaru województwa pomorskiego występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych w konsekwencji spodziewanej zmiany klimatu*. Uczestniczo w Pikniku Naukowym w Gdyni.

Oddział Katowicki – liczba członków – 20 osób. W okresie sprawozdawczym wystąpiły niesprzyjające warunki działalności oddziału. Reorganizacja struktur IMGW, gdzie była siedziba oddziału, uniemożliwiła praktycznie jego funkcjonowanie. Determinacja przewodniczącego oddziału Leszka Ośródki oraz członków Towarzystwa z Uniwersytetu Śląskiego doprowadziła do zmiany siedziby i podjęcia dalszego funkcjonowania. Wybrano nowy zarząd i przewodniczącego, którym została dr hab. Ewa Łupikasza. Zarząd Główny, który popierał wszelkie wysiłki na rzecz zachowania oddziału, wyraża nadzieję na ożywienie jego działalności w specyficznym, silnie uprzemysłowionym regionie.

Spotkania naukowe i inne formy działalności:

- Współorganizacja 3 seminariów z okazji Światowego Dnia Meteorologii z IMGW-PIB,
- współorganizacja seminarium z okazji Światowego Dnia Wody,
- przedstawiono wyniki badań w ramach Naukowej Sieci Tematycznej *Zanieczyszczenia Powietrza/Zmiany Klimatu – AIRCLIM-NET*, podczas Międzynarodowej Konferencji *Ochrona powietrza w teorii i praktyce*, Zakopane 2014,
- Uczestniczo w 12 konferencjach oraz seminariach naukowych organizowanych przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych,
- uczestniczo w przygotowaniu wniosku badań w Naukowej Sieci Tematycznej *Zanieczyszczenie powietrza/zmiany klimatu AIRCLIM-NET* pt. *Wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce, w szczególności w województwie śląskim*.
- uczestniczo w spotkaniach popularnonaukowych z przedstawicielami samorządów i z młodzieżą szkolną z okazji Dnia Ziemi, gdzie przedstawiano problematykę zanieczyszczenia powietrza.

Oddział Krakowski liczy 48 członków, w tym 4 honorowych. Przewodnicząca Zarządu Danuta Limanówka jest wiceprezesem PTGeof., Janina Trepińska redaktorem działowym *Przeglądu Geofizycznego*. Członkowie oddziału reprezentują ośrodki naukowe: IMGW-PIB, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Rolniczy, Instytut Melioracji i Użytków Zielonych.

W roku 2013 zainicjowano prace nad stworzeniem strony internetowej. Obecnie strona znajduje się pod adresem www.ptgeof.pl, gdzie można znaleźć podstawowe informacje o oddziale, jego historii, jak również aktualności.

W ramach obchodów Światowego Dnia Meteorologii zorganizowano, wraz z IMGW, następujące seminaria:

- *Obserwacje pogody dla ochrony życia i mienia,*
 - *Pogoda i klimat. Zaangażowanie młodzieży,*
 - *Wiedza o klimacie dla działań na rzecz klimatu,*
 - *Upały, susze, powódzie. Oblicze przyszłości,*
- oraz Światowego Dnia Wody:
- *Woda i praca.*

Członkowie Towarzystwa brali udział w kolejnych edycjach Szkoły Meteorologii Lotniczej. Oddział był współorganizatorem konferencji *Metody geofizyczne w archeologii polskiej. Spotkanie III, Rola metod geofizycznych w ochronie dziedzictwa archeologicznego*. Uczestniczo w konferencji z okazji 200. rocznicy powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego oraz w innych konferencjach. W programie obchodów Dnia Meteorologii 2015 uświetniono 70-lecie ONZ. Członkowie PTGeof. byli wykładowcami podczas szkoleń teledetekcji satelitarnej oraz w warsztatach samorządowych.

W okresie sprawozdawczym ukazały się w *Przeglądzie Geofizycznym* następujące publikacje z afiliacją PTGeof.:

- U. Kossowska-Cezak, R. Twardosz – *Niezwykłe chłodne sezony letnie w Europie Środkowej i Wschodniej (1951-2010)* (1-2, 2013);

- M. Cebulska, R. Twardosz – *Anomalnie wysokie sezonowe i roczne opady atmosferyczne w Polskich Karpatach i na ich przedpolu (1881-2010)* (3-4, 2014);
- U. Kossowska-Cezak, R. Twardosz – *Niezwykłe mroźne zimy i niezwykle gorące lata w Europie (1951-2010)* (3-4, 2015);
- U. Kossowska-Cezak, S. Pelech, R. Twardosz, *Niezwykłe zimne miesiące zimowe w Europie (1951-2010)* (1-2, 2016);
- U. Kossowska-Cezak, R. Twardosz – *Zależność liczby niezwykle zimnych i niezwykle ciepłych miesięcy w Europie (1951-2010) od liczby uwzględnionych satcji meteorologicznych* (3-4, 2016).

W ramach działalności popularyzatorskiej członkowie Towarzystwa udzielali wywiadów do radia, prasy i telewizji oraz konsultacji z zakresu nauk geofizycznych, często dla młodzieży szkół średnich. Między innymi w roku 2013 wygłoszono referat pt. *Zmiany i zmienność klimatu Polski* w Urzędzie Miasta w Zakopanem. Członkowie Towarzystwa przygotowywali materiał na stoiska zorganizowane przez Urząd Miasta St. Warszawy – Piknik z klimatem.

W roku 2015 w ramach działalności popularyzatorskiej prowadzono na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie serię krótkich spotkań dotyczących wykorzystania GIS w naukach geograficznych i planowaniu przestrzennym. Owocem spotkań pozostały liczne kontakty z młodymi ludźmi oraz deklaracje chęci przystąpienia do Towarzystwa po zakończeniu okresu studiów.

Zorganizowano kilka wycieczek do stacji odbioru i przetwarzania danych satelitarnych.

Prowadzono konsultacje z władzami lokalnymi dotyczącymi aktualnych zagadnień związanych ze zmianami klimatu i wynikającymi z tego zagrożeniami.

Oddział Łódzki liczy 18 członków. W ostatnim okresie dokonano selekcji, w wyniku której odeszło z Towarzystwa 6 członków. Zwraca uwagę nieregularność opłat składek członkowskich. Oddziałem kierował Krzysztof Fortuniak, członek Głównej Komisji Rewizyjnej, a obecnie Joanna Wibig, przewodnicząca Sekcji Meteorologii.

Oddział wykazał się ożywioną działalnością w zakresie upowszechniania nauki. Współorganizowano z Katedrą Meteorologii i Klimatologii UŁ dwie konferencje:

- *Klimat i bioklimat miast* – była to V konferencja cykliczna; wzięło w niej udział 40 uczestników, podczas 3-dniowej sesji wygłoszono 29 referatów i przedstawiono 13 posterów;
- *Klimat Miast* – V międzynarodowa konferencja poświęcona warunkom klimatycznym dużych aglomeracji.

Zorganizowano 11 seminariów i wygłoszono następujące referaty:

- *Scenariusze zmian wybranych cech klimatu Polski na lata 2021-2050 oraz 2071-2100 na podstawie regionalnych modeli klimatu;*
- *Obszarowe charakterystyki turbulencyjnego strumienia ciepła jawnego w świetle pomiarów scyntylometrycznych w Łodzi;*

- *Temperatura powietrza w Radomsku i okolicach w latach 1984-2012.*

Wygłoszono 2 referaty na UMK w Toruniu:

- *Pomiary strumieni turbulencyjnych metodą kowariancji wirów – wybrane zagadnienia metodyczne i przykładowe wyniki dla różnych typów powierzchni, część 1 i 2;*
- *Wstępne wyniki pomiarów ekshalacji gazów z gleb bagiennych na stanowisku Kopytkowo w Biebrzańskim Parku Narodowym* – A. Niewiadomski, W. Tołłoczko;
- *Zastosowanie metody scyntylometrycznej do pomiarów obszarowych charakterystyk turbulencyjnego strumienia ciepła jawnego w Łodzi* – Mariusz Zieliński;
- *Parametryzacja antropogenicznego strumienia ciepła dla potrzeb mezoskalowych modeli meteorologicznych na podstawie danych satelitarnych oraz przestrzennych GIS* – Lech Gawuć;
- *Katastrofy przyrodnicze – zmiany klimatu, masowe wymieranie, współczesne zagrożenia* – Szymon Wilk.
- *Radon – ciekawostka czy problem* – Jerzy Olszewski;
- *Zróźnicowanie pola opadów atmosferycznych na obszarze aglomeracji Łódzkiej w okresie 2013-2016* – Wojciech Radziun;

- *What is radon, how is it measured, and how can it be used to improve atmospheric research* – Scott Chambers;
 - *Turbulencyjna wymiana gazów cieplarnianych (dwutlenku węgla i metanu) między podłożem a atmosferą w świetle pomiarów metodą kowariancji wirów* – Włodzimierz Pawlak.
- Publikacje w *Przeglądzie Geofizycznym*:
- M. Siedlecki, W. Pawlak, K. Fortuniak, M. Zieliński – *Wstępne wyniki oceny zmienności parowania terenowego nad polem uprawnym z wykorzystaniem metody kowariancyjnej, metody Penmana-Monteitha i pomiarów ewaporometrycznych* (3-4 2015).

Oddział Lubelski liczy 23 członków, w tym jeden honorowy. W ciągu mijającej kadencji ubyłoby 5 członków. Składki członkowskie wpływały z umiarkowaną regularnością. Oddziałem kieruje Eugeniusz Filipiuk – członek Głównej Komisji Rewizyjnej, a Bogusław Michał Kaszewski jest członkiem Prezydium ZG PTGeof.

Zorganizowano wraz z Zakładem Meteorologii i Klimatologii UMCS IV konferencję ogólnopolską *Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych*, Lublin 12-14 IX 2016. Uczestniczyło w niej 65 osób, wygłoszono 22 referaty i przedstawiono 35 posterów. Wyniki tej konferencji będą publikowane m.in. w *Przeglądzie Geofizycznym*.

Poza tym odbyło się 15 seminariów naukowych, w tym 4 wspólnie z Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Geograficznego:

- *Tradycyjne i nowoczesne metody badania cykliczności elementów i czynników klimatycznych* (Eugeniusz Filipiuk, UMCS);
- *Przestrzenne zróżnicowanie wybranych wskaźników kontynentalizmu na obszarze Polski* (Piotr Bednarczyk, UMCS);
- *Czy mamy wpływ na globalne ocieplenie?* (Jerzy Nitychoruk, UW);
- *Co nowego na Marsie?* (Agnieszka Krzyżewska, UMCS);
- *Wpływ cyrkulacji atmosferycznej na wieloletnią zmienność temperatury powietrza na Lubelszczyźnie* (Eugeniusz Filipiuk, Krzysztof Bartoszek, UMCS);
- *Wpływ oceanu na klimat. Wyniki badań Instytutu Oceanologii w Arktyce* (wspólnie z O. L. PTG; Waldemar Walczowski, Inst. Ocean. PAN, Sopot);
- *Problemy prognoz lotniczych* (Grzegorz Kołodziej, UMCS);
- *Rozkład przestrzenny wybranych wskaźników kontynentalizmu klimatu w Europie w latach 1981-2010* (Piotr Bednarczyk, UMCS);
- *Zmiany klimatu Polski i Europy w ostatnich stuleciach* (wspólnie z O. L. PTG; Rajmund Przybylak, UMK);
- *Występowanie susz atmosferycznych w okolicy Lublina w okresie 1951-2013* (Krzysztof Bartoszek, UMCS);
- *Zasoby wodne Polski i ich wykorzystanie* (wspólnie z O. L. PTG; Zdzisław Michalczyk, UMCS);
- *Badania meteorologiczne i klimatyczne ośrodka lubelskiego na Spitsbergenie* (Andrzej Gluza, UMCS);
- *Zastosowanie danych satelitarnych do badania roślinności* (Marcin Siłuch, UMCS);
- *Zima w Karkonoszach* (wspólnie z O. L. PTG; Stanisław Kusiak);
- *Adaptacja rolnictwa wobec zmian klimatu a biogospodarka?* (Jerzy Kozyra, IUNG, Puławy).

W latach 2013-2016 członkowie Oddziału Lubelskiego czynnie uczestniczyli w kilkudziesięciu konferencjach naukowych, seminariach, zjazdach, sesjach i warsztatach, na których byli autorami lub współautorami referatów oraz posterów. Przede wszystkim należy wymienić uczestnictwo w konferencjach organizowanych lub współorganizowanych przez PTGeof.:

- *Klimat a społeczeństwo i gospodarka* – Oddział Warszawski,
- *International Seminar on crop insurance* – Oddział Pomorski,
- *Klimat i bioklimat miast* – Oddział Łódzki.

W latach 2013-2016 ukazało się kilkadziesiąt publikacji członków Oddziału Lubelskiego PTGeof.; były to monografie, rozdziały w monografiach, prace oryginalne, wśród których kilkanaście zostało opublikowanych w czasopiśmie indeksowanych JCR.

Publikacje w *Przeglądzie Geofizycznym* lub wydawnictwach będących wynikiem konferencji czy seminariów organizowanych przez PTGeof.:

– K. Moskal, M. Nowosad – *Widzialność pozioma w Krakowie-Balicach i jej uwarunkowania w latach 2008-2012* (Prz. Geof., 3-4, 2014).

– A. Krzyżewska – *Przegląd metod wydzielania fal upałów i fal mrozów* (Prz. Geof., 3-4, 2014).

– Krzyżewska – *Szczególnie uciążliwe fale upałów w Lublinie* (Prz. Geof., 3-4, 2015);

– M.B. Kaszewski – *Zmiany klimatu Polski w pracach polskich klimatologów* (Prz. Geof., 3-4, 2015);

– A. Krzyżewska – *Fale upałów i ich skutki na przykładach z Europy i Ameryki Północnej*, [w:] *Klimat a społeczeństwo i gospodarka*. (red. H. Lorenc, Z. Ustrnul), PTGeof. O. Warszawski, IMGW-PIB, Warszawa;

– S. Wereski, M. Nowosad, M. Dobek – *Sezony bioklimatyczne w sąsiedztwie Zbiornika Solińskiego (1989-1998)*, [w:] *Klimat a społeczeństwo i gospodarka*. (red. H. Lorenc, Z. Ustrnul), PTGeof. O. Warszawski, IMGW-PIB, Warszawa.

Członkowie oddziału wygłosili kilkanaście pogadanek popularnonaukowych dla młodzieży szkolnej na temat zjawisk atmosferycznych i obserwacji meteorologicznych, połączonych ze zwiedzaniem obserwatorium meteorologicznego UMCS w Lublinie (A. Bilik, M. Siłuch) i stacji meteorologicznej IUNG w Puławach (A. Doroszewski). W lokalnej prasie ukazało się szereg artykułów, notatek i wywiadów dotyczących aktualnych i prognozowanych stanów pogody, dzielono również wywiadów telewizyjnych i radiowych. A. Doroszewski opracował i opublikował w internecie kilkadziesiąt informacji o warunkach pogodowych. Członkowie PTGeof. z Oddziału Lubelskiego corocznie brali czynny udział w Drzwiach Otwartych UMCS, w imprezie popularyzatorsko-edukacyjnej pod nazwą *Dzień Ziemi* oraz Lubelskim Festiwalu Nauki.

Oddział Pomorski liczy 41 członków, w tym 1 honorowy. W okresie sprawozdawczym przybyły 3 osoby. Prof. dr hab. Rajmund Przybylak jest wiceprezesem PTGeof. Oddział wyróżnia się regularnym wpłacaniem składek członkowskich i prenumeratą *Przeglądu Geofizycznego* oraz propagowaniem wiedzy.

Współorganizowano, wraz z Katedrą Klimatologii i Meteorologii UMK, cykliczną międzynarodową konferencję naukową *Polar Climate and Environmental Change in the Last Millennium* (Toruń, 24-26 VIII 2015). W konferencji uczestniczyli znani uczeni z zagranicy i z Polski. W 6 sesjach wygłoszono 23 referaty i przedstawiono 6 posterów.

Zorganizowano 14 seminariów naukowych :

– *Powódzie jako przykłady zdarzeń ekstremalnych*;

– *Is Svalbard warming or cooling? Climate variations on the archipelago during the instrumental period*;

– *Waloryzacja bioklimatyczna województwa warmińsko-mazurskiego*;

– *Warunki meteorologiczne w regionie Forlandsundet (NW Spitsbergen) w sezonie letnim 2013*;

– *Pomiary strumieni turbulencyjnych metodą kowariancji wirów – wybrane zagadnienia metodyczne i przykładowe wyniki dla różnych typów powierzchni*.

– *Małe elektrownie wodne w Polsce: historia, stan obecny i perspektywy rozwoju* (K. Kubiak-Wójcicka, UMK);

– *Bioróżnorodność i zagrożenia dla Gopla i jego okolic* (A. Sieradzki, Nadgoplański Park Tysiąclecia);

– *Jezioro Gopło – wybrane cechy limnologiczne* (R. Skowron, UMK);

– *The homogenized Oslo series 1837-2012. Can it solve the early instrumental warm bias?* (Øyvind Nordli, Norweski Instytut Meteorologiczny);

– *Zróżnicowanie temperatury i wilgotności powietrza na obszarze Torunia w 2012 roku* (J. Uscka-Kowalkowska, R. Przybylak, M. Kunz, R. Maszewski, M. Kejna, A. Araźny, UMK);

– *Internetowy Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego – klimat* – R. Przybylak i inni, UMK);

– *Specyfika przebiegu dobowego warunków biotermicznych w Bydgoszczy w okresie letnim w różnych masach powietrza* (M. Okoniewska, UKW w Bydgoszczy);

– *Zmienność przestrzenna kierunku i prędkości wiatru nad wybranymi akwenami żeglarskimi w Polsce z wykorzystaniem modelowania CFD (Computational Fluid Dynamic) i metod GIS* (T. Strzyżewski);

– *Termika gruntu w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem przemarzania* (T. Siekierski, Firma Multi w Brodniczy).

Opublikowano w *Przeglądzie Geofizycznym* sprawozdanie:

– R. Przybylak, T. Strzyżewski – *Polar climate and environmental change in the last millennium konferencja międzynarodowa (Toruń, 24-26 VIII 2015)* (3-4, 2015).

Informacje dotyczące działalności Oddziału Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Geofizycznego są dostępne on-line na stronie elektronicznej (<http://www.kmk.umk.pl/ptgeofoddzial-pomorski>) (na stronie internetowej Katedry Meteorologii i Klimatologii UMK).

Członkowie Towarzystw uczestniczyli w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Udzielano wywiadów rozgłoszonym radiowym i telewizyjnym (lokalnym i ogólnopolskim) oraz prasie. Wywiady dotyczyły najczęściej nietypowych i ekstremalnych warunków pogodowych lub zjawisk atmosferycznych. Uczestniczono w Toruńskim Festiwalu Nauki i Sztuki. Marek Kejna wygłosił wykłady *Pogodowe abecadło* w Wyższej Szkole Zarządzania Środowiskiem w Tucholi oraz *Współczesne zmiany klimatu* dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. KEN w Przasnyszu, a także udzielił wywiadu dla TVP1 na temat klimatu Torunia. Udostępniano do zwiedzania obserwatorium meteorologiczne. Prowadzono zajęcia terenowe dla nauczycieli geografii.

Oddział Poznański – do PTGeof. należy 29 osób. Od roku 2012 zaistniały niesprzyjające warunki do działalności oddziału, który był związany strukturalnie z oddziałem IMGW w Poznaniu. Wraz z likwidacją tego oddziału sytuacja stała się beznadziejna. Dzięki determinacji kilku członków: Jerzego Jańczaka, Ryszarda Sziry i Bogumiła Nowaka, przy wsparciu Zarządu Głównego i dobrej woli pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego, uratowano istnienie oddziału PTGeof. W roku 2016 przeniesiono siedzibę oddziału do Uniwersytetu Przyrodniczego i wybrano nowe władze pod przewodnictwem Jacka Leśnego. Gotowość nowych władz i sprzyjająca atmosfera w Uniwersytecie Przyrodniczym budzą nadzieję na pomyślne funkcjonowanie oddziału, który przed zaistniałymi trudnościami wykazywał się rozległą działalnością z zakresu hydrologii i ekologii. Oddział wykazuje regularność w opłatach składek członkowskich.

Pomimo przedstawionych trudności w okresie mijającej kadencji podtrzymywano popularyzację nauki. Ryszard Szirwa podczas debaty publicznej wygłosił referat dotyczący *Jeziora Kierskiego*. Współorganizowano seminarium popularnonaukowe *Woda – Klimat – Środowisko*. Jacek Leśny zorganizował sesję naukową w Stacji Badawczej Katedry Meteorologii UP w Rzecinie.

Oddział Warszawski. Liczba członków po weryfikacji opłat składek członkowskich wynosi 39 osób, w tym 4 członków honorowych. W okresie sprawozdawczym liczba członków zmniejszyła się o 12. Zwiększono wymagania opłacania składek członkowskich. Zarząd oddziału zwraca uwagę na pasywność członków, przy jednoczesnym silnym zaangażowaniu kilku osób. Podkreśla się brak lokalu i komputera. Z racji wspólnej siedziby, działalność oddziału w dużym stopniu pokrywa się z działalnością Zarządu Głównego. Członkowie oddziału Ewa Bogdanowicz jest redaktorem naczelną *Przeglądu Geofizycznego*, a Urszula Kossowska-Cezak jego sekretarzem naukowym i redaktorem językowym oraz członkiem Prezydium Zarządu Głównego. Zapewniana jest ciągłość wydawnicza i wysoki poziom czasopisma. Jolanta Krupa-Marchlewska i Michał Osowiec – Sekretarz Redakcji zapewniają jego dystrybucję. Pomimo wspomnianych trudności oddział wykazał się ożywioną działalnością w zakresie upowszechniania nauki.

Zorganizowano ogólnokrajową konferencję *Klimat a społeczeństwo i gospodarka*. Konferencja została zorganizowana wraz z IMGW-PIB. Otrzymała się 5-6 V 2015 r. w Warszawie, cieszyła się wielkim zainteresowaniem. Celem konferencji było wykazanie, jak na tle globalnych wyników badań klimatu podanych przez IPCC kształtuje się w Polsce oddziaływanie różnych parametrów klimatycznych, hydrologicznych i ogólnie środowiskowych na wrażliwe dziedziny życia gospodarczego i na zjawiska społeczne. Wzięło w niej udział 51 uczestników. Wygłoszono 17 referatów, w tym 6 zamawianych referatów przewodnich oraz przedstawiono 8 posterów. Większość referatów została opublikowana

w specjalnym wydawnictwie PTGeof. i IMGW-PIB. Duże znaczenie miały referaty wygłoszone przez naukowców o uznanym autorytecie:

- *Zmiany klimatu – niewygodna prawda w polskiej perspektywie* (Zbigniew Kundzewicz, PAN);
- *Konsekwencje polityki klimatycznej dla Polski* (Maciej Sadowski, IOŚ-PIB);
- *W jakim celu prowadzimy w Polsce obserwacje i pomiary istotnych zmiennych klimatycznych?* (Miroslaw Miętus, UG);

– *Zmiany klimatu Polski w pracach polskich klimatologów* (Bogusław Michał Kaszewski, UMCS);

– *Wieloletnia zmienność typów cyrkulacji sprzyjających występowaniu wysokich opadów atmosferycznych w Tatrach (1873-2014)* (Tadeusz Niedźwiedź, Ewa Łupikasza, UŚ);

– *Ekstrema klimatyczne i meteorologiczne w Polsce w odniesieniu do V Raportu IPCC* (Halina Lorenc, IMGW-PIB).

Ponadto zorganizowano 9 seminariów naukowych:

- *Zmiany klimatu okiem fizyka* (Szymon Malinowski);
- *Od Antarktydy do Machu Picchu* (Jan Winter);
- *Obserwacje pogody dla ochrony życia i mienia* (seminarium z okazji Światowego Dnia Meteorologii);
- *Podróże z wodą w tle* (Anna Nadolna, IMGW-PIB);
- *O trąbach powietrznych w Polsce* (Mateusz Taszarek, UAM);
- *Techniki numerycznego modelowania do lokalnego rozpoznawania pola wiatru* (Bartosz Czarnecki, IMGW-PIB);

– *Historia powstania stowarzyszenia, metody pracy i uzyskane wyniki* (Artur Surowiecki, Stowarzyszenie Polscy Łowcy Burz);

– *Zmiany stanu środowiska w Europie Środkowo-Wschodniej w okresie 1990-2012* (Andrzej Kassenberg);

– *Czas w naszej kulturze, będzie też o pogodzie i klimacie* (Ryszard Koziół);

– *Stratocumulus i jego rola w systemie klimatycznym w świetle najnowszych badań* (Szymon Malinowski);

– *Las jako czynnik ochrony klimatu* (Halina Lorenc).

Oddział Warszawski w okresie sprawozdawczym opublikował tom *Klimat a społeczeństwo*, stanowiący pokłosie konferencji pod tym samym tytułem; redakcja Halina Lorenc i Zbigniew Ustrnul, wyd. PTGeof./IMGW-PIB.

Poza tym członkowie oddziału opublikowali w *Przeglądzie Geofizycznym*:

– U. Kossowska-Cezak, R. Twardosz – *Niezwykłe chłodne sezony letnie w Europie Środkowej i Wschodniej (1951-2010)* (1-2, 2013);

– Jerzy Szkutnicki, Andrzej Kadłubowski – *Recesja zasilania gruntowego rzek w klimacie tropikalnym* (1-2, 2014);

– Urszula Kossowska-Cezak, Jolanta Wawer – *Zmiany wieloletniej średniej dobowej temperatury powietrza w Warszawie (1947-2013)* (3-4, 2014);

– Bogdan Ozga-Zieliński, Jerzy Szkutnicki, Łukasz Chudy – *Krzywa natężenia przepływu a przepływy ekstremalne* (3-4, 2014);;

– Jerzy Szkutnicki – *Energia słoneczna w służbie bardzo potrzebującym*, (1-2, 2015);

– Jerzy Boryczka, Maria Stopa-Boryczka, Urszula Kossowska-Cezak, Jolanta Wawer – *Prognozy okresowych zmian temperatury powietrza w Europie w XX – XXI wieku i ich weryfikacja*, (3-4, 2015);

– Urszula Kossowska-Cezak, Robert Twardosz – *Niezwykłe mroźne zimy i niezwykle gorące lata w Europie (1951-2010)* (3-4, 2015);

– Urszula Kossowska-Cezak – *100 lat Klimatologii ziem Polski Romualda Mereckiego* (3-4, 2015);

– Dorota Rucińska – *Disaster risk reduction conference in Warsaw (Warszawa 15-16 X 2015)* (3-4, 2015);

– U. Kossowska-Cezak, S. Pelech, R. Twardosz, *Niezwykłe zimne miesiące zimowe w Europie (1951-2010)* (1-2, 2016);

– U. Kossowska-Cezak, *Ekstremalne maksimum albo arogancja ignorancji* (1-2, 2016);

– U. Kossowska-Cezak, R. Twardosz – *Zależność liczby niezwykle zimnych i niezwykle ciepłych miesięcy w Europie (1951-2010) od liczby uwzględnionych stacji meteorologicznych* (3-4, 2016).

Członkowie oddziału opiekują się miejscami wiecznego spoczynku polskich geofizyków. Rozważa się w oddziale propozycję (podobnie jak w Oddziale Krakowskim), aby poświęcić więcej czasu pamięci historycznej o działalności Towarzystwa i naszym poprzednikom.

Oddział Wrocławski liczy 52 członków, w tym 2 honorowych. W okresie sprawozdawczym przybyło 4 osoby. Przewodnicząca oddziału Krystyna Bryś jest członkiem Prezydium Zarządu Głównego. Członkowie Oddziału wywodzą się z Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego i z IMGW.

Zorganizowano 26 seminariów naukowych:

- *Refleksje polskiego geodety na temat klimatu tropikalnego na przykładzie obserwacji i badań w Brunei Darussalam* (Kazimierz Bęccek);
- *Modelowanie stanu atmosfery z obserwacji GNSS i meteorologicznych* (Jarosław Bosy);
- *Pomiary i obserwacje hydrologiczno-meteorologiczne jako element ochrony życia i mienia* (Jacek Gierczak);
- *Ekstremalne zdarzenia opadowe na Dolnym Śląsku* (Mieczysław Sobik, Marek Błaś);
- *Współczesne ruchy skorupy ziemskiej na obszarze Polski w świetle pomiarów geodezyjnych* (Bernard Kontny);
- *Zmiany klimatu Polski i Europy w ostatnim tysiącleciu* (Rajmund Przybylak, UMK);
- *Biologiczne efekty promieniowania UV* (Janusz Krzyścin);
- *Klimat jaskiń* (Jacek Piasecki);
- *Współczesne zmiany wybranych wskaźników agroklimatologicznych – wykorzystanie funkcji lokalnych analiz rastrowych* (Maciej Kryza, Mariusz Szymanowski; Marek Błaś, Krzysztof Miękała, Małgorzata Werner, Mieczysław Sobik, UWr);
- *Jak pani Odra rządy we Wrocławiu sprawowała w czasie ostatnich 160 tysięcy lat?* (Janusz Badura, PIG-PIB, Olgierd Jamroz, UP);
- *Rola oceanów w systemie klimatycznym* (Krystyna Bryś – Uniwersytet Przyrodniczy);
- *Współczesne ruchy skorupy ziemskiej rejestrowane w Obserwatorium Geofizycznym Instytutu Geofizyki PAN w Książu* (Marek Kaczorowski – Centrum Badań Kosmicznych PAN);
- *Wpływ aktywności Słońca na klimat* (Paweł Rudawy);
- *Skanowanie laserowe w monitorowaniu zmian powierzchni terenu* (Andrzej Borkowski);
- *Temperatura powietrza na Śnieżce w świetle cyrkulacji atmosferycznej* (Krzysztof Miękała, Grzegorz Urban, Karol Tomczyński);
- *Ocena warunków biometeorologicznych jako element systemu prognozowania i ostrzegania w ramach projektu LIFE-APIS/PL* (Tymoteusz Sawiński, Anetta Drzeniecka-Osiadacz);
- *Występowanie wartości ekstremalnych opadów atmosferycznych na przykładzie zlewni Widawy* (Marcin Wdowikowski);
- *Drzewa jako komponent środowiska geofizycznego* (Maciej Filipiak);
- *Złożone aspekty funkcjonowania wielkich zapór w Gruzji* (Lewan Ioseliani);
- *Globalne systemy nawigacji satelitarnej jako źródło danych meteorologicznych* (Witold Rohm);
- *Radon jako prekursor zjawisk geodynamicznych* (Tadeusz Przylibski);
- *Susze i powódzie ocena zagrożenia w Polsce* (Tamara Tokarczyk);
- *Wyznaczenie geodezyjnych parametrów rotacji, geometrii pola grawitacyjnego Ziemi z wykorzystaniem laserowych pomiarów odległości do sztucznych satelitów* (Krzysztof Sośnica);
- *Przegląd problemów związanych z funkcjonowaniem zbiorników retencyjnych, na przykładzie Polski i Niemiec* (Miroslaw Wiatkowski);
- *Analiza suszy hydrologicznej w zlewniach dolnej Odry i rzek Przymorza* (Radosław Stodolak);
- *Cechy solarne klimatu Wrocławia* (Krystyna Bryś).

Opublikowano monografię *Odrzańska droga wodna, stan obecny i perspektywiczny* pod red. J. Kulczyka, A. Dubickiego i D. Olearczyk. Publikacja jest wynikiem międzynarodowej konferencji organizowanej

przez oddział, która odbyła się pod patronatem Ministra Infrastruktury, Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Redaktora Naczelnej *Gospodarki Wodnej*. Publikacja zawiera 26 artykułów.

Prowadzono akcję pomocy nauczycielom szkół różnych stopni i typów w realizacji programu nauczania geografii oraz ochrony środowiska, w części dotyczącej zagadnień meteorologicznych, klimatologicznych i hydrologicznych. Odczyty odbywały się również na terenie Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Prelekcje były połączone ze zwiedzaniem wymienionych instytucji i prezentacją badań z zakresu meteorologii, hydrologii, klimatologii, agrometeorologii oraz ochrony środowiska. Oddział organizował również wycieczki na obiekty hydrotechniczne – zbiorniki retencyjne i laboratorium geofizyczne w podziemiach Zamku Książ.

Oddział Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej. Liczba członków 46, w tym 1 honorowy. Przewodniczący oddziału Zbigniew Czechowski jest skarbnikiem i członkiem Prezydium Zarządu Głównego oraz zastępcą redaktora naczelnego *Przeglądu Geofizycznego*. Składki opłaca ok. 30 osób. Wersję papierową *Przeglądu Geofizycznego* chciałoby dalej otrzymywać 11 osób.

Zorganizowano konferencję naukową *Polska Narodowa Komisja Roku Polarnego 1932/1933: Wyprawa na Wyspę Niedźwiedzią* (12 XII 2014, IGF PAN Warszawa).

Podczas konferencji wygłoszono następujące referaty:

- *Pierwsza Polska Wyprawa Polarna na Wyspę Niedźwiedzią (1932-1933)* – Sławomir Maj,
- *Zimowanie na Wyspie Niedźwiedziej – eksplozja polskich badań polarnych* – Marek Górski,
- *Pomiary meteorologiczne na Wyspie Niedźwiedziej* – Janusz Borkowski,
- *Badania elektryczności atmosfery w czasie Polskiej Wyprawy Polarnej na Wyspę Niedźwiedzią 1932/33* – Marek Kubicki,
- *Badania magnetyczne na Wyspie Niedźwiedziej* – Tomasz Ernst.

Zorganizowano seminaria naukowe:

- *Wykrycie sygnałów fal grawitacyjnych przez detektory na Ziemi* – A. Królak, IMPAN.
- *Zależności czasowe pomiędzy fazami aktywności kinematycznej górotworu Depresji Świebodzkiej a silnymi zdarzeniami sejsmicznymi w Monoklinie Przedsudeckiej* – M. Kaczorowski, CBK.

Opublikowano 10 artykułów w *Przeglądzie Geofizycznym*:

- K. Dornus – *Maurycy Pius Rudzki – twórca polskiej geofizyki (1-2, 2013)*;
- J. Kowalczuk – *Prof. Lucjan Grabowski (1871-1941) – działalność naukowa na Uniwersytecie Jagiellońskim i na Politechnice Lwowskiej, (1-2, 2013)*;
- S. Maj – *Z archiwum profesora Tadeusza Olczaka (1907-1983): bieg wiekowy deklinacji magnetycznej w Łodzi (lata 1800-1950) (1-2, 2013)*;
- Z. Czechowski – *150 rocznica urodzin Profesora Maurycego Piusa Rudzkiego, kierownika pierwszej w świecie Katedry Geofizyki, (1-2, 2013)*;
- S. Maj – *Pierwsza polska wyprawa polarna na Wyspę Niedźwiedzią (1932-1933) (3-4, 2014)*;
- A. Dziembowska, R. Teisseyre, M. Wernik – *Bożenna Gadomska (1931-2011) (3-4, 2014)*;
- A. Dziembowska – *Cztery lata serii wydawniczej GeoPlanet: Earth and Planetary Sciences Series (3-4, 2014)*.

Członkowie OFWZiPO byli obecni na kolejnych czerwcowych Piknikach Naukowych Radia Bis w Warszawie, a w Instytucie Geofizyki, Instytucie Fizyki UW oraz Centrum Badań Kosmicznych PAN odbywały się otwarte prelekcje w czasie wrześniowego Festiwalu Nauki z aktywnym udziałem członków oddziału. Kontynuowana jest również ważna akcja *Geofizyka w szkole*, w ramach której członkowie prowadzą zajęcia w szkołach.

Sekcja Meteorologiczna. Do sekcji należy 50 członków różnych oddziałów PTGeof.; sekcja jest członkiem European Meteorological Society (Europejskiego Towarzystwa Meteorologicznego – EMS). Dzięki działalności sekcji zostały ożywione kontakty ze środowiskami naukowymi Europy.

W czasopiśmie Francuskiego Towarzystwa Meteorologicznego *Météo et climat*, ukazał się artykuł Jean Pierre Chalon pt. *Polskie Towarzystwo Geofizyczne (Société Polonaise de Géophysique)*. Przedstawiono w nim historię Towarzystwa, główne cele działalności i rolę Sekcji Meteorologii.

W roku 2014 odbyła się X *European Conference on Applied Climatology* w Pradze. Uczestniczyło w niej 11 uczestników z Polski, w tym 8 członków sekcji. Wygłosili oni 5 referatów i przedstawili 4 poster. W zeszytach z roku 2014 *Meteorologische Zeitschrift* ukazało się 5 artykułów autorstwa członków PTGeof., będących pokłosiem poprzedniej, IX *European Conference on Applied Climatology*, która odbyła się we wrześniu 2012 roku w Łodzi.

W roku 2015 odbyła się XV *European Conference on Applications of Meteorology* w Sofii. Wzięło w niej udział 12 uczestników z Polski, w tym 8 członków sekcji. Wygłosili oni 9 referatów i przedstawili 4 poster.

W roku 2016 EMS zorganizowało XI *European Conference on Applied Climatology* w Trieście. Uczestniczyło w niej 12 uczestników z Polski, w tym troje członków sekcji. Wygłosili oni 6 referatów i przedstawili 7 posterów. Do tej pory EMS organizowało w kolejnych latach na przemian konferencje dotyczące meteorologii stosowanej (ECAM) i klimatologii stosowanej (ECAC). Ponieważ tematycznie obie te konferencje zbliżały się do siebie coraz bardziej, postanowiono, poczynawszy od roku 2017, organizować wspólne konferencje na temat meteorologii i klimatologii stosowanej (*European Conference for Applied Meteorology and Climatology*). Najbliższa odbędzie się w dniach 4-8 września 2017 w Dublinie w Irlandii.

Podsumowanie

Działalność Polskiego Towarzystwa Geofizycznego w mijającej kadencji 2013-2016 była realizowana na podstawie planu pracy zaproponowanego przez ustępujący Zarząd Główny, uzupełnionego zaleceniami komisji wnioskowej Walnego Zgromadzenia Towarzystwa. Nastąpiła pewna poprawa sytuacji materialnej, ponieważ każdego roku podczas mijającej kadencji otrzymywaliśmy skromne dofinansowanie z MNiSW, a poza tym oddziały solidarnie zwiększyły wpłaty ze składek członkowskich na najważniejsze potrzeby. Niemniej finanse Towarzystwa są bardzo skromne. Zastrzeżenia budzi nieregularność wnoszenia składek członkowskich. Należy również zwrócić uwagę na trudną ogólną sytuację pracy towarzystw naukowych w Polsce. W roku 2013 odbył się Kongres Towarzystw Naukowych, w którym uczestniczył z referatem prezes PTGeof. A. Dubicki. Podczas Kongresu zwracano uwagę na wielki potencjał naukowy towarzystw i stowarzyszeń, które stanowią ważne społeczne ogniwo nauki, a jednocześnie na – jak sformułował to ówczesny Prezes PAN prof. Michał Kleiber – niedookreślenie ustawodawcze funkcjonowania towarzystw. Kongres złożył odpowiednie wnioski do Sejmu, aby uporządkować tę sytuację. Te procedury trwają jednak długo.

Pomimo przedstawionych trudności PTGeof. zrealizowało w mijającej kadencji wiele zadań z zakresu upowszechniania nauk geofizycznych. Poniżej przedstawiamy najważniejsze dokonania:

1. Zorganizowano i współorganizowano 6 konferencji, w tym 2 o charakterze międzynarodowym. Członkowie Towarzystwa brali czynny udział w konferencjach krajowych i zagranicznych.

2. Oddziały zorganizowały 111 seminariów naukowych o różnorodnej problematyce, uwzględniano również zagadnienia charakterystyczne dla danego regionu.

3. Opublikowano 37 artykułów i monografii z afiliacją PTGeof., członkowie Towarzystwa publikowali swoje prace w renomowanych czasopismach objętych JCR.

4. Utworzono własną stronę internetową; adres: ptgeof.imgw.pl.

5. Utrzymano ciągłość wydawniczą *Przeglądu Geofizycznego*, która trwa nieprzerwanie od 1947 r.

6. Dokonano wiele korzystnych zmian personalnych i organizacyjnych w wydawaniu *Przeglądu Geofizycznego*. Powołano stanowiska zastępcy redaktora naczelnego i sekretarza naukowego. Wprowadzono do Rady Redakcyjnej 5 uczonych z zagranicznych ośrodków naukowych. Zwiększono regularność wydawniczą. Stworzono możliwość publikowania w językach kongresowych.

7. *Przegląd Geofizyczny* uzyskał dzięki temu 7 pkt. w grupie B czasopism ocenianych przez MNiSW.

8. Od 2015 r. *Przegląd Geofizyczny* ukazuje się integralnie w wersji elektronicznej z zachowaniem ograniczonej liczby egzemplarzy w wersji tradycyjnej (w miarę dysponowania środkami) dla autorów, na życzenie oddziałów, bibliotek i wymiany zagranicznej.

9. Została zawarta umowa PTGeof. z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego (ICM) Uniwersytetu Warszawskiego posiadającego BazTech, który nieodpłatnie będzie umieszczał na platformie internetowej pełne teksty publikacji PTGeof. Umożliwi to szeroki dostęp do publikacji zamieszczanych w *Przeglądzie Geofizycznym*.

10. Wprowadzono na stronę internetową zeszyty *Przeglądu Geofizycznego* od roku 2008.

11. Członkami honorowymi za zasługi dla nauk geofizycznych i kształceniu młodzieży zostali Maria Dubicka i Jerzy Pyka z Oddziału Wrocławskiego.

12. Zarząd Główny PTGeof w roku 2016 objął patronatem LXXXVI Liceum Ogólnokształcące im. Batalionu „Zośka” w Warszawie, uczestniczącego w Międzyszkolnym Konkursie Interdyscyplinarnym „Cztery Żywioły”. Jest to VII edycja tego konkursu dotyczącego Ziemi.

13. Oddziały współpracują z uczelniami i szkołami, udzielając pomocy w zakresie programów i prowadzenia zajęć z geografii, ekologii i środowiska. Udzielają wywiadów i współpracują ze środkami masowego przekazu i z samorządami.

14. Niektóre oddziały gromadzą informacje i zabiegają o zachowanie pamięci historycznej dotyczącej nauk geofizycznych i naszych zasłużonych poprzedników oraz miejsc ich wiecznego spoczynku (szczególnie Oddział Warszawski, FWZiPO i Oddział Krakowski). Dokonania Towarzystwa są wynikiem zbiorowej, społecznej pracy, co świadczy o solidarności naszego środowiska. Z niektórych oddziałów napływają informacje o wielkim zaangażowaniu licznych członków Towarzystwa. Zwraca się jednak również uwagę na bierność niektórych grup, do których należałoby dotrzeć z zachętą i propozycjami.

Spółeczny wysiłek i zaangażowanie aktywnych członków, którym Towarzystwo zawdzięcza swoje sukcesy, należą się słowa uznania i podziękowania.